

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	ILLES BALEARS
Municipi	CIUTADELLA
Direcció	
Edifici	Catedral de la Purificació de la Mare de Déu

Campanes desaparegudes

Nom	Na Garavana (desapareguda)
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora 0 Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1911
Descripció	Desapareguda en 1936
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	SALORD BOSCH, Andreu / FACEBOOK
Data	17-11-2025

Nom	Na Nova (desapareguda)
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora 0 Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1902
Descripció	Desapareguda en 1936
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	SALORD BOSCH, Andreu / FACEBOOK
Data	17-11-2025

Nom	Na Petita (desapareguda)
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora 0 Altura del bronze kg

Fonedor	
Any fosa	1847
Descripció	Desapareguda en 1936
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	SALORD BOSCH, Andreu / FACEBOOK
Data	17-11-2025

Nom	Na Bou, la grossa (desapareguda)
Localització	
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 0 Vora 0 Altura del bronze kg
Fonedor	
Any fosa	1618
Descripció	Desapareguda en 1936
Fotos	0
Tocs	
Conservació, manteniment	
Protecció	
Propostes	
Autors de la documentació	SALORD BOSCH, Andreu / FACEBOOK
Data	17-11-2025

Campanes actuals

Nom	Campana dels quarts (A)
Localització	Campanar del rellotge
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 50 Vora Altura del bronze Pes aproximat (en quilos)72 kg
Fonedor	PORTILLA, HERMANOS (GAJANO)
Any fosa	2000

Descripció	La campana porta una simple decoració: a la part de fora una creu amb pedestal; a la dreta l'anagrama del Jubileu "TUBILAEUM CHRISTUS HERI, HODIE, SEMPER A. D. 2000" en el qual A. D. vol dir ANNO DOMINI i que es pot traduir com JUBILEU 2000 - EL CRIST AHIR, AVUI I SEMPRE. A la part interior posa "SERVENT DE DÉU JOAN HUGUET CARDONA ANY JUBILAR 2000" La utilització d'accents no és gens habitual en campanes. A l'esquerra figura una marca d'empresa "FUNDICION DE SALVADOR MANCLUS C. INDUSTRIA, 37 VALENCIA - 11" La marca correspon a l'empresa instal·ladora, o millor dit, a l'antecessora de l'empresa instal·ladora, ara anomenada "INDUSTRIAS MANCLÚS S. C. V. (SOCIETAT COOPERATIVA VALENCIANA) i ubicada a Rafelbunyol. La campana ha sigut fabricada, sense el menor dubte, per HERMANOS PORTILLA de Gajano (Cantabria) que solen posar la marca del instal·lador com si fos el fonedor.
Fotos	15
Tocs	Quarts del rellotge
Conservació, manteniment	Electromall pica molt baix, amb perill de trencament de la campana. El toc dels quarts és més lent que el toc de les hores.
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.
Propostes	Les campanes del rellotge haurien de ser reubicades, tant per acústica com per dinàmica, posant la dels quarts dalt i la de les hores baix. Ambdues campanes han de penjar de sengles bigues de fusta, per aïllar-les acústicament de la fàbrica del campanar, i ambdues han de ser dotades de malls externs per gravetat, per mantenir la sonoritat original dels rellotges. Les campanes han de ser netejades, per dins i per fora, per recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida. Les finestres de la sala han de cobrir-se de una xarxa metàl·lica fina, d'acer inoxidable, que impedeixi l'entrada d'ocells, que sigui resistent, però que al mateix temps no afecti ni acústicament ni visual. Els ferratges utilitzats han de ser necessàriament d'acer inoxidable, degut a la proximitat de la mar.
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	14-09-2007

Nom	Campana del rellotge (B)
Localització	Campanar del rellotge
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 75 Vora 7 Altura del bronze 60 Pes aproximat (en quilos)244 kg
Fonedor	
Any fosa	1950ca

Descripció	La campana planteja diversos problemes. En primer lloc es tracta d'una campana llisa, sense a penes decoracions, i per tant característica de rellotge. No obstant hi ha diverses contradiccions: l'epigrafià, que indica "AYUNTAMIENTO DE CIUDADELA AÑO 1896" no correspon a la data indicada, i seria més bé del segon terç del segle XX, cap a 1950. Tampoc l'escut correspon a l'Ajuntament de Ciutadella, i sembla més aviat un escut de la Comandància Marina Militar (té les tres lletres C M M junt a un àncora i una hèlix). Es tracta per tant d'una campana anònima, probablement donada per la Comandància Militar (o potser aprofitant un canó o altre metall donat per l'esmentada comandància) i no fosa abans de 1940, tot i que la inscripció pot reproduir una campana anterior.
Fotos	18
Tocs	Hores del rellotge
Conservació, manteniment	Mall exterior per gravetat pica massa baix (amb perill de trencament de la campana) El toc dels quarts és més lent que el toc de les hores.
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.
Propostes	Les campanes del rellotge haurien de ser reubicades, tant per acústica com per dinàmica, posant la dels quarts dalt i la de les hores baix. Ambdues campanes han de penjar de sengles bigues de fusta, per aïllar-les acústicament de la fàbrica del campanar, i ambdues han de ser dotades de malls externs per gravetat, per mantenir la sonoritat original dels rellotges. Les campanes han de ser netejades, per dins i per fora, per recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida. Les finestres de la sala han de cobrir-se de una xarxa metàl·lica fina, d'acer inoxidable, que impedeixi l'entrada d'ocells, que sigui resistent, però que al mateix temps no afecti ni acústicament ni visual. Els ferratges utilitzats han de ser necessàriament d'acer inoxidable, degut a la proximitat de la mar.
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	14-09-2007

Nom	Sant Esteve (1)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 53 Vora 6 Altura del bronze 46 Pes aproximat (en quilos)86 kg
Fonedor	DÍEZ SANTAMARÍA, MOISÉS
Any fosa	1920ca

Descripció	La campana, de quatre anses en creu, és característica d'una producció industrial i seriada, de campanes de rellotge. Per tant fou probablement reutilitzada després de la destrucció de les campanes anteriors en 1936. Fins i tot l'absència d'una de les anses, substituïda per un cargol industrial, indicaria un llançament violent des d'un campanar ja que, com és sabut, les campanes que cauen solen trencar una o diverses anses, conservant generalment la seva sonoritat. La inscripció és característica de l'empresa fabricant i indica, com s'ha dit, una producció seriada, i per tant sense relació amb el lloc de destinació. Diu en la part de fora "MOISES DIEZ PALENCIA" i en la de dins "HOC SIGNO VINCES". Per baix d'aquesta hi ha un crucifix, mentre que a la part exterior, per baix de la marca de fàbrica hi ha una referència, habitual en aquesta empresa (en la qual el número indica la campana produïda, i la lletra la sèrie, és a dir el tipus de perfil: "2226-A") L'expressió llatina fou replegada per EUSEBI DE CESÀREA en la seva Vida de Constantí, en relació a la batalla de Pont Milvio contra MAGENCI. Era el dia 27 d'octubre de l'any 312. Constantí mirà al cel i hi va veure el senyal de la creu amb la inscripció "IN HOC SIGNO VINCES" que es pot traduir com AMB AQUEST SENYAL VENCERÀS. Durant la nit, diversos somnis li recomanaren a marcar els seus legionaris amb aquesta creu, la qual cosa va fer i li va permetre tenir una victòria contundent i definitiva sobre el seu adversari. Aforismos La campana té al peu diverses creus incises, probablement set (no totalment verificades per la brutícia que cobreix el bronze) i associades segurament a la cerimònia de la benedicció de la campana, fins i tot per remarcar un possible canvi de valor, des d'un ús civil (rellotge) fins a un ús eclesial (campana per al culte).
Fotos	42
Tocs	No pot tocar degut a les condicions de conservació.
Conservació, manteniment	Els ferratges que uneixen la campana al jou estan molt rovellats, i el motor bloquejat. En el moment de documentar la campana estava en una inusual posició vertical. En conseqüència hi ha nombrosos excrements de coloms dintre la campana. En una de les conservacions van pintar el jou de roig i les anses de verd sense protegir el bronze que està cobert de taques de pintura. L'electromall pica una mica baix. En la bobina posa "TESAN S. L. / 0480003-9". Campana mal orientada (la creu cap a dins). El batall massa curt, pica una mica dalt. Un dels cables de seguretat està solt des de fa temps, i no sols no evitaria la caiguda del mall, sinó que ha marcat el bronze, desfigurant el so i el metall. El suport de l'electromall nou ha sigut pintat una volta instal·lat, amb la qual cosa hi ha taques de pintura en el mur.
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.

Propostes	La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida. Ha d'instal·lar-se amb jou de fusta, de característiques tradicionals, que determinin la seva forma tradicional de tocar. La campana ha de ser motoritzada amb un motor d'impulsos que permeti el volteig en els dos sentits, per crear una major diversitat sonora. També serà dotada d'electromall per els senyals de difunts. Aquest motor i la seva roda corresponent així com l'electromall s'instal·laran a les 09, de manera que no impedisquen possibles tocs manuals. Igualment ha de ser dotada del batall corresponent, d'una grandària adequada per assegurar la seva conservació. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser prou elàstica de manera que el batall no reboti. La campana haurà d'orientar-se a la manera tradicional, és a dir amb la creu cap a fora. Els ferratges utilitzats han de ser necessàriament d'acer inoxidable, degut a la proximitat de la mar.
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	14-09-2007

Nom	Sant Joan, la del cor (2)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 74 Vora 7 Altura del bronze 60 Pes aproximat (en quilos)235 kg
Fonedor	MESTRES, MANUEL
Any fosa	1941
Descripció	La campana té una senzilla epigrafia, segurament procedent en part de campana anterior. En la part superior posa "CHRISTUS VINCIT" que podem traduir com EL CRIST VENÇ, sol formar part d'una frase molt més llarg, que procedeix de les anomenades aclamacions carolines, utilitzades en el segle VIII a França i molt posteriorment utilitzades com himne oficial de Radio Vaticana en el segle XX. Al mig exterior hi ha una creu amb pedestal i a l'interior posa "SAN JUAN BAUTISTA / 19 ENERO 1941" Al mig peu figura la marca de fàbrica "FUNDIDA POR M. MESTRES BARCELONA" que correspon a MANUEL MESTRES.
Fotos	25
Tocs	No pot tocar degut a les condicions de conservació.
Conservació, manteniment	La xarxa metàl·lica que estava posada en la part superior de la sala per evitar l'entrada de coloms, al caure, i moure's probablement pel vent, ha marcat el bronze de la campana. Campana molt bruta per excrements de coloms. Els ferratges que uneixen la campana al jou estan molt rovellats. Batall molt rovellat amb un sol cable de seguretat trencat, pica alt. Marques del cable en la campana. L'electromall pica una mica baix. En la bobina posa "TESAN S. L. / 0480003-9".
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.

Propostes	La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida. Ha d'instal·lar-se amb jou de fusta, de característiques tradicionals, que determinin la seva forma tradicional de tocar. La campana ha de ser motoritzada amb un motor d'impulsos que permeti el volteig en els dos sentits, per crear una major diversitat sonora. També serà dotada d'electromall per els senyals de difunts. Aquest motor i la seva roda corresponent així com l'electromall s'instal·laran a les 09, de manera que no impedisquen possibles tocs manuals. Igualment ha de ser dotada del batall corresponent, d'una grandària adequada per assegurar la seva conservació. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser prou elàstica de manera que el batall no reboti. La campana haurà d'orientar-se a la manera tradicional, és a dir amb la creu cap a fora. Els ferratges utilitzats han de ser necessàriament d'acer inoxidable, degut a la proximitat de la mar.
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	14-09-2007

Nom	Sant Antoni (3)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 106 Vora 11 Altura del bronze 85 Pes aproximat (en quilos)690 kg
Fonedor	MANCLÚS, SALVADOR
Any fosa	1980
Descripció	La campana té una senzilla epigrafià, segurament procedent en part de campana anterior. En la part superior posa "SAN ANTONIO" i baix hi ha una garlanda amb medalles i diversos símbols, disposats aleatòriament: anagrama de Crist (XP), anagrama de Jesús (JHS), monograma de Maria (MA), i altres, habituals en aquesta foneria. En el mig, a la part exterior, està la marca de fàbrica, inhabitualment escrita en lletres en compte d'utilitzar un segell. Hi posa "FUNDICION DE SALVADOR MANCLUS C. INDUSTRIA. 37 VALENCIA" on cal interpretar C. com "CALLE" A la part interior hi ha una gran creu i als dos costats posa "CRISTUS" + "VINCIT" mentre que al peu hi ha "ABRIL DE 1.941" (+) "REFUNDIDA 1.980" La puntuació per als anys (no normativa) és habitual en aquesta foneria. La inscripció llatina hauria de ser escrita "CHRISTUS VINCIT", que podem traduir com EL CRIST VENÇ, sol formar part d'una frase molt més llarg, que procedeix de les anomenades aclamacions carolines, utilitzades en el segle VIII a França i molt posteriorment utilitzades com himne oficial de Radio Vaticana en el segle XX.
Fotos	34
Tocs	No pot tocar degut a les condicions de conservació.

Conservació, manteniment	Campana molt bruta per excrements de coloms. Els ferratges que uneixen la campana al jou estan molt rovellats. L'electromall picava una mica baix. El suport de l'antic electromall trifàsic no està desmuntat, i tampoc està instal·lat l'electromall nou. Batall molt rovellat amb un sol cable de seguretat. Marques de l'altre cable en la campana. Grafit en interior campana "COJINETES": per motiu tècnic? Campana mal orientada (la creu cap a dins).
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.
Propostes	La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida. Ha d'instal·lar-se amb jou de fusta, de característiques tradicionals, que determinin la seva forma tradicional de tocar. La campana ha de ser motoritzada amb un motor d'impulsos que permeti el volteig en els dos sentits, per crear una major diversitat sonora. També serà dotada d'electromall per els senyals de difunts. Aquest motor i la seva roda corresponent així com l'electromall s'instal·laran a les 09, de manera que no impedisquen possibles tocs manuals. Igualment ha de ser dotada del batall corresponent, d'una grandària adequada per assegurar la seva conservació. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser prou elàstica de manera que el batall no reboti. La campana haurà d'orientar-se a la manera tradicional, és a dir amb la creu cap a fora. Els ferratges utilitzats han de ser necessàriament d'acer inoxidable, degut a la proximitat de la mar.
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc
Data	14-09-2007

Nom	Santa Maria de les Victòries (4)
Localització	Sala de campanes
Mesures (cm)	Diàmetre (en cm) 125 Vora 14 Altura del bronze 84 Pes aproximat (en quilos)1131 kg
Fonedor	MANCLÚS, SALVADOR
Any fosa	1980

Descripció	La campana té una senzilla epigrafia, segurament procedent en part de campana anterior. En la part superior posa "SANTA MARIA DE LAS VICTORIAS" i baix hi ha una garlanda amb medalles i diversos símbols, disposats aleatòriament: anagrama de Crist (XP), anagrama de Jesús (JHS), monograma de Maria (MA), i altres, habituals en aquesta foneria. En el mig, a la part exterior, està la marca de fàbrica, inhabitualment escrita en lletres en compte d'utilitzar un segell. Hi posa "FUNDICION DE SALVADOR MANCLUS C. INDUSTRIA. 37 VALENCIA" on cal interpretar C. com "CALLE" A la part interior hi ha una gran creu i als dos costats posa "CRISTUS" + "VINCT" mentre que al peu hi ha "ABRIL 1.941 REFUNDIDA EN 1.980" La puntuació per als anys (no normativa) és habitual en aquesta foneria. La inscripció llatina hauria de ser escrita "CHRISTUS VINCIT", que podem traduir com EL CRIST VENÇ, sol formar part d'una frase molt més llarg, que procedeix de les anomenades aclamacions carolines, utilitzades en el segle VIII a França i molt posteriorment utilitzades com himne oficial de Radio Vaticana en el segle XX.
Fotos	41
Tocs	No pot tocar degut a les condicions de conservació.
Conservació, manteniment	Hi ha una reixa a manera de balcó per l'exterior de la finestra, probablement per a protegir els campaners. Degut a l'alçada del jou de ferro (més elevat que el de fusta) la reixa ha degut ser retallada per que passi el jou. Campana molt bruta per excrements de coloms. Els ferratges que uneixen la campana al jou estan molt rovellats. L'electromall picava una mica baix. El suport de l'antic electromall trifàsic no està desmuntat, i tampoc està instal·lat l'electromall nou. Batall molt rovellat amb un sol cable de seguretat. Marques de l'altre cable en la campana. Campana mal orientada (la creu cap a dins).
Protecció	Protecció genèrica en trobar-se en un BIC declarat.
Propostes	La campana ha de ser netejada, per dins i per fora, per recuperar la sonoritat original, mitjançant doll d'arena humida. Ha d'instal·lar-se amb jou de fusta, de característiques tradicionals, que determinin la seva forma tradicional de tocar. La campana ha de ser motoritzada amb un motor d'impulsos que permeti el volteig en els dos sentits, per crear una major diversitat sonora. També serà dotada d'electromall per els senyals de difunts. Aquest motor i la seva roda corresponent així com l'electromall s'instal·laran a les 09, de manera que no impedisquen possibles tocs manuals. Igualment ha de ser dotada del batall corresponent, d'una grandària adequada per assegurar la seva conservació. El batall haurà de ser dotat de cables de seguretat, per a evitar la seva caiguda en casos de ruptura, fixat de manera que no colpegi en trencar-se, i que els cables tampoc danyin el bronze. De cap manera s'unirà a la batallera mitjançant una articulació rígida, ja que aquestes arranquen l'anella interior. L'articulació haurà de ser prou elàstica de manera que el batall no reboti. La campana haurà d'orientar-se a la manera tradicional, és a dir amb la creu cap a fora. Els ferratges utilitzats han de ser necessàriament d'acer inoxidable, degut a la proximitat de la mar. Com és més que probable que el jou de fusta sigui més curt que l'actual, la reixa exterior de seguretat es podrà reposar fins al seu nivell original.
Autors de la documentació	ÁLVARO MUÑOZ, Mari Carmen; LLOP i BAYO, Francesc

Data	14-09-2007
-------------	------------

Información completa: [Catedral de la Purificació de la Mare de Déu - \(ILLES BALEARS\)](#)

PDF (22-07-2026)